

Norsk Havvind AS

Professor Olav Hanssens vei 7A,
4021 Stavanger

Olje- og energidepartementet
v/ Kristin Myskja

Postboks 8148 Dep. 0033 Oslo

Veileder for arealtildeling, konsesjonsprosess og søknader for vindkraft til havs, og forslag til endringer i havenergilova og havenergilovforskrifta

Departementet har bedt om tilbakemeldinger på tildelingsmodellen som er foreslått i høringsnotat og veileder. Det bes særlig om innspill til prekvalifiseringsprosessen, blant annet hvilke fagfelt en aktør skal ha kompetanse innenfor for å være i stand til å utvikle storskala vindkraftverk i norske havområder. Departementet ønsker også tilbakemeldinger eller generelle betraktninger for hvordan man kan pre kvalifisere konsortium eller selskaper som vil pre-kvalifisere seg sammen. Videre ber departementet om innspill til hvilke kriterier som er mest relevante for den kvalitative tildelingen på Utsira Nord gitt målet om teknologiutvikling av flytende havvind.

Norsk Havvind AS (NH) vil med denne høringsuttalelse gi kommentarer til og synspunkter på enkelte av disse problemstillingene.

Aktørbildet

Havvind i Norge er som næring i en tidlig fase. Ambisjonen er å bygge et sterkt havvindmiljø med betydelige positive sysselsettingsmessige og industrielle ringvirkninger. Et viktig virkemiddel for myndighetene i denne sammenheng er tilrettelegging for et mangfold av investorer/konsesjonshaverne. Internasjonalt er det erfarne og sterke miljøer med vindkompetanse som står klare til å delta på utviklingen av denne næringen også i Norge. Det er på mange måter positivt. NH er av den oppfatning at et diversifisert aktørbilde over tid vil sikre kostnadseffektivitet og kreativitet. Både nasjonale og internasjonale selskaper bør være en del av dette, og det bør være plass til både store og middels store selskaper. Særlig vil NH peke på viktigheten av å videreutvikle den kompetansen Norge allerede besitter innen fornybar energi og offshore. NH mener, i denne sammenheng, at det vil være viktig å høste erfaringer fra utvikling, bygging og drift av landbasert vindkraftverk i Norge

Pre-kvalifisering av selskaper/konsortier

Loven foreskriver at konsesjon bare kan gis til juridisk person registrert i Norge. Dette vanskeliggjør pre-kvalifisering av konsortier uten å etablere et felles selskap (juridisk enhet). Det stilles videre krav til innlevering av årsregnskaper for søker. Dette vil diskvalifisere nystartede selskaper. Vi antar dette er utilsiktet. NH vil anbefale at det eksplisitt åpnes for at konsortier kan pre-kvalifiseres enten dette skjer gjennom forpliktende samarbeidsformer eller en felles juridisk enhet og at slik pre-kvalifisering kan skje på basis av eierselskapenes kompetanse, finansiell styrke osv.,

NH vil også anbefale at pre-kvalifisering bør kunne gjennomføres generisk og ikke (bare) i tilknytning til spesifikke utlysninger, tilsvarende som gjelder for pre-kvalifisering av lisensdeltakere i olje- og gassvirksomheten på sokkelen. Dette vil kunne korte ned tid fram til lisenstildeling ved at pre-kvalifisering kan gjøres i parallell med andre aktiviteter knyttet til utlysingsprosessen.

Kriterier for pre-kvalifisering bør inkludere krav til lokal tilstedeværelse og innhold, det vil si samarbeid med norsk leverandørindustri og lokale myndigheter/lokalsamfunn.

Krav til fagkompetanse

Det er NHs syn at søker bør kunne dokumentere evne til styring av større prosjekter, samt kunne gi en overordnet beskrivelse av styringssystemet som vil bli benyttet for prosjektgjennomføring og drift.

Om kompetanse ellers, mener NH at søker bør ha kunnskap og erfaring på områder som kraftmarked, leverandørmarked, myndighetsprosesser, interessentsamarbeid og teknologi, samt på spesifikke fagområder som turbiners egnethet/utforming av vindparker, fundamenteringsløsninger og elektriske overføringsanlegg. En søker bør stilles fritt til å fremskaffe slik kompetanse gjennom egne ansatte, personell fra eierselskapene, eller avtaler med kompetente 3. parter når det er relevant i prosjektutviklingsløpet.

Diskresjonær tildeling Utsira Nord - teknologiutvikling

Ved bruk av diskresjonært tildelingssystem for konsesjoner basert på objektive, ikke diskriminerende kriterier - og ikke auksjon - mener NH at myndighetene vil ha god kontroll på aktørbildet i sektoren. Denne kontrollen kan brukes til å sikre god konkurranse i sektoren over tid og til å sikre at en når mål om utviklingen av norsk vindmiljø - særlig når det gjelder de sysselsettingsmessige ringvirkningene. Slike tildelingskriterier gjør det også mulig å sikre at en kan bygge videre på den vindkompetansen som allerede fins i Norge. Dersom en legger hovedvekten i tildelingen på auksjon vil myndighetene miste kontrollen over aktørbildet, og kun de finansielt sterkeste selskapene vil vinne frem. Det vil da også kunne være krevende å sikre seg mot monopoldannelse i sektoren. Videre vil de aktørene som vinner frem i auksjonen ikke ha insentiver til å benytte norske varer og tjenester - det er jo kun budnivået som betyr noe neste gang de skal sikre seg en konsesjon.

Vindturbinproduksjon er en velutviklet industri med store globale aktører (Vestas, Siemens Gamesa, GE). Vi anser at det blir vanskelig å utvikle nye aktører innen dette området gjennom utvikling av havvindkraft på norsk sokkel.

Imidlertid er understell for flytende vindmøller en industri på et tidlig utviklingsstadium. Det pågår for tiden en betydelig teknologiutvikling innen dette området. Denne baserer seg i stor grad på erfaringer fra olje- og gass industrien i form av varianter over semi-subs, TLP, Spar og/eller lekter design. Slike understell er i stor grad ikke teknisk kvalifisert og kommersielt tilgjengelige for storskala produksjon. Dette er et av områdene hvor NH mener den norske leverandørnæringen har størst potensial.

Veilederen legger opp til at man gjennomfører en kvalitativ konkurranse om det er andre mål for utvikling av havvind, for eksempel teknologiutvikling, i tillegg til samfunnsøkonomisk lønnsom kraftproduksjon. NH støtter bruken av en diskresjonær tildelingsprosess for flytende havvind. For å sikre den industrielle og kommersielle modningen av teknologien og fremveksten av en konkurransedyktig norsk leverandørnæring vil vi samtidig påpeke at det er helt sentralt at utviklingen knyttet til understell/fundamenter blir vektlagt.

Utvikling av teknologi og leverandørnæring er en uttalt målsetning for myndighetene i veilederen. Veilederen stadfester at det skal redegjøres for «lokale og regionale ringvirkninger» gjennom utvikling av «kompetansen i lokalt og regionalt næringsliv gjennom for eksempel leverandørnettverk og informasjon om anbudsrutiner». Slik vi leser veilederen er dette først et krav i konsekvensutredningen. NH mener at disse parameterne også må inngå i konkurransegrunnlaget for tildeling av areal for at man ikke skal låse seg til en suboptimal prosjektportefølje. Dette vil bidra til å sikre målsetningen om at «utbygginger skal skape størst mulige verdier for samfunnet»

Når det gjelder installasjonsfasen og driftsfasen anser NH den norske maritime industrien, som allerede består av globale aktører, for å være fullt ut konkurransedyktige.

Diskresjonær tildeling Sørliche Nordsjø 2 – teknologiutvikling

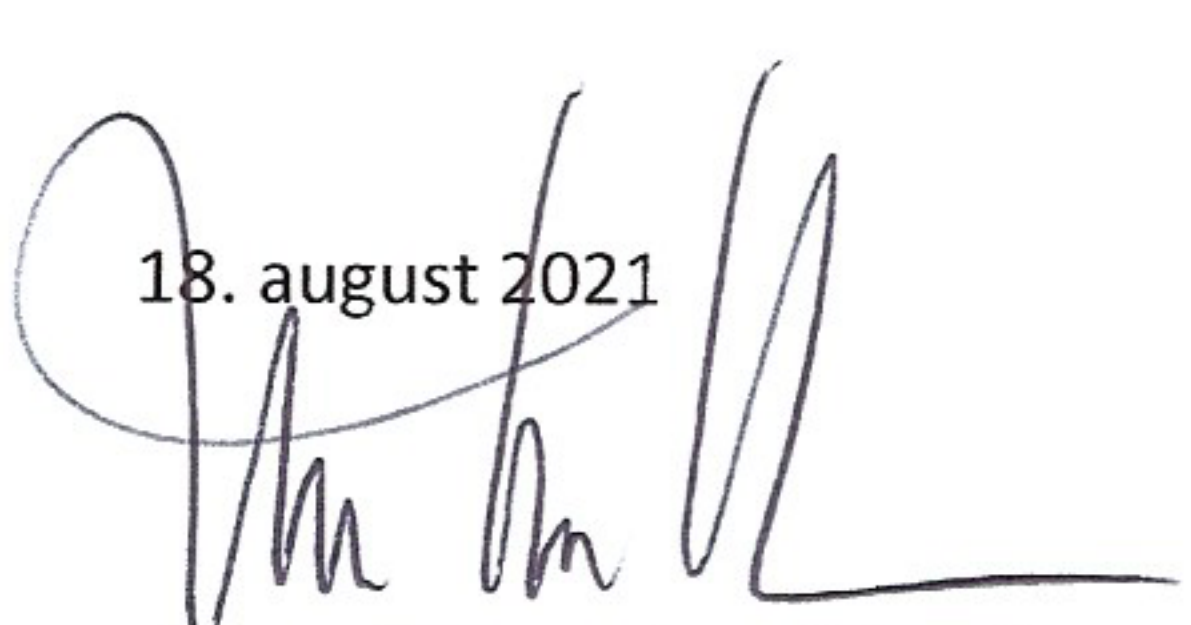
En stor andel av forventet utbygg av havenergi til havs i Europa vil ligge på "mellomdypt" vann, dvs. 60 - 120 meter. Det er pr dato ikke gitt hvilket vanndyp som vil utgjøre fremtidens krysspunkt mellom bunnfaste og flytende løsninger. Hensyn til blant annet miljøavtrykk tilsier at det bør utvikles kostnadseffektive flytende løsninger for slike havdyp. NH er derfor av den oppfatning at også deler av Sørliche Nordsjø 2 kan bli en utviklingsarena for slike flytende løsninger og dermed for norsk leverandørindustri. Det legges til grunn at myndighetene kan dele opp områdene i mindre enheter for arealtildeling. I denne sammenheng mener NH at det er viktig at det utlyses dedikerte arealer for flytende løsninger også i Sørliche Nordsjø 2. Disse arealene bør da tildeles diskresjonært på samme måte som for Utsira Nord.

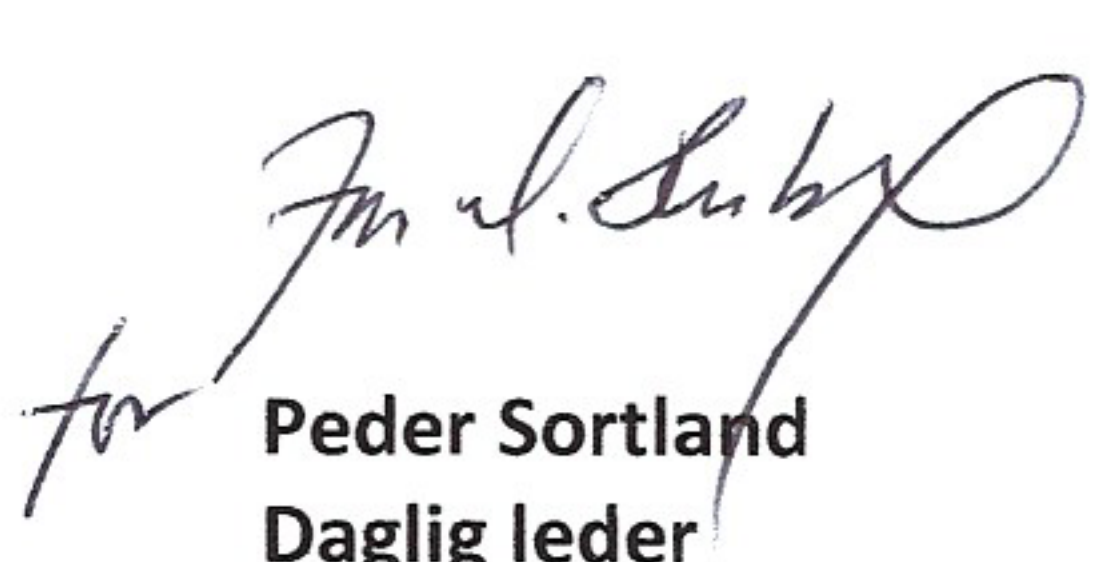
Samordning av infrastruktur

NH registrerer at Statnett er tiltenkt rollen som nettoperatør også for havvindsektoren og vil gi vår tilslutning til dette. Det er imidlertid ikke klart at Statnett (eller annen statlig aktør) er tildelt et overordnet ansvar for nettverksarkitektur (på hybridløsninger med mellomlandsforbindelser og fellesløsninger) og dermed vil være en sentral for all planlegging av transmisjonssystem fra de tildelte områdene. NH anbefaler at det klargjøres at Statnett (eller annen statlig aktør) blir tildelt en slik rolle.

Det bør stilles krav til samordning av transmisjonsløsninger mellom aktørene dersom man lyser ut flere arealer i samme område, for eksempel i Utsira Nord. Slike samordnede anlegg bør planlegges og bygges i samarbeid med statlig aktør eventuelt av statlig aktør som da kompenseres av utbyggerne i form av investeringsbidrag/tariffer.

18. august 2021

Thor Otto Lohne (sign.)
Styreleder

Peder Sortland
Daglig leder